

A tó hívása

Pevzner 1903, Szergejev 1934, Lebegyev 1916,
Birman 1938, Birman 1941, Drobot 1907 ...

A fasizmus
áldozatainak
emlékére

Mezőink mintha lefagytak volna.
Csöndesség.
Gettó a tóban. Gettó a tóban.
Három hektár élő tófenék.

Egy tarka kabátos polgár
kitűnő horgászlesre csábít,
de vér van,
vér aprócska horgán,
látszik!

„Nem jöhetek — mondja Vologyka,
de mehetne, képe mutatja —
olyan ez, mint hogyha
be sem férne az agyba!

Ha élő vízzel megmosom magam,
lehet, valaki életét szétzavarom.
Lehet, tenyeremben Majsa, Másenyka van,
s szétmázolom őket az arcomon.

Ne érintse e tónak fodrát,
tisztelt rokkant, a csónakod.
Tenyereddel illessed inkább —
e víz sajnó.

S lehetséges, hogy nem másét, távoliét,
de feleségem vállait, karját,
reményét, fürtjeit, tenyerét
valakik szintén feloldhatják?

És a hatalmas vásártereken
kopoltyúval bádagon fog dobolni
az, mi melegség volt egyszer, és szem,
s térdemen szeretett lovagolni ...“

„Nem jöhetek — mondja Vologyka —
csak hunyorgok itt —
öntvény-éjeken,
akár halak a serpenyőre dobva,
asszonyok sikongva táncolnak nekem!“

A szakadt martról hív valakit
Kosztrov; iszik harmadik éve.

*S megjelenik
neki
a hal,
tóvize csodalénye.
„Te hal,
röpülő hal,
haragos-madonna-arcú,
fehér uszonyú,
mozdonyfütty-fehér farkú,
te hal,*

*Ríva volt a neved,
aranyszép Ríva,
Rívka, s valami más még, nem tudom,
jaj, halacskám,
ajkadban szögesdrót vagy halászhorog darabjaival
láthatlak itt,
fájdalom hala, bánat hala,
bocsáss meg nekem, átkozz meg, csak szólj
valamit . . .“*

Semmit se szól a hal.

*Csönd van.
Határmenti tó.
A fenyők állnak.*

*Legcsodálatosabb óvóhelye
életnek, felhőknek, magasságnak.*

Lebegyev 1916, Birman 1941, Rumer 1902, Bojko mindkettő 1933

Király László fordítása

JEVGENYIJ VINOKUROV

*Mikor a náci
hadigépezet... Mikor a náci hadigépezet
A hadszíntérre rottott megvadultan,
Én vettem szürke köpönyegemet,
És csöndben a közös bunkerbe kúsztam.
Madrid bikákat ölt. Tombolt Brián.
New Yorkban áremelkedésre vártak.
Csöndben bekúsztam. Bunkerünk falán
A vizesvályú tompa fényt sugárzott.
Még egy kicsi, — s indulnak a rajok!
Nézd, az asztalon hogy ugrál a kocka.*

*Géppuskával a mellvédhez futok.
S már szememet a föld sárral bevonta.*

Böölöni Sándor fordítása

Orenburgi öregasszonyok

Fölpattantak az ajtók.
Kiszálltunk — negyvenen . . .
Vad eső beteggé paskolt
Jónéhány éjjelen!
Homokra-kőre nyúlva sok,
Mások éhségtől szédelegve . . .

S az orenburgi öregasszonyok
Ekkor az étellel megjelentek.

„Alacsony rendű“ embereknek
Szerencsét kívánni? Nekünk?!
Hisz Bugulma, Akbulak, és ezekhez
Hasonló mind a nevünk!
Soványak vagyunk s csúnyák,
És nyugatra kell mennünk.
Sejlik a „Szilikát“-gyár
Túl a hatalmas erdőn.
. . . Utszakasz útszakasz után —
Se család sehol, se rokonok . . .

Egyedül voltatok az idők során
Ti, orenburgi öregasszonyok.

Az arc túlsó oldalán

Egy alkalommal,
keserű utam során az Alpokban, bizonyos helységben,
hol annak idején konklágerek voltak,
poros juhnyáj kellős közepén
találtam magam.

A juhok egykedvűen körbefolytak,
mindkét oldalon,
akárha valami szigetet.
Böködték ostoba
göndör pofájukkal
egymást, s engem is.

Úgy mentek, úgy vonultak ezen az úton,
mint ezer évvel ezelőtt,
mint kétezer év előtt.
Tovafolytak, mintha velük folyna
a füves hegyoldal,
a domb,
s felhőivel az ég.

A pásztor kiszakított egy bárányt,
éles kést vett elő.
A másik rakni kezdte
a tüzet a vacsorához . . .

Arra gondoltam, ha leemelhetném arcukat,
mint edény fedelét,
megláthatnám mögöttük a gomolygó
kóoszt.

Király László fordításai

JUNNA MORIC

*Tetszel nekem,
zöldposztós
biliárd...*

Tetszel nekem, zöldposztós biliárd,
rajtad minden összesen milliárd:
A számozott golyó robajai
s a nullák, miket a gyalázat vétett —
bennük a fényes bolygó indítékai
konkrétak, mint egy biblia-idézet.

A következő, végezvén a sort,
a golyókat halászta ki a résen:
egy ragyogó törvényt fogalmazott
Mayer doktor — született szerencsétlen.
Mint Szodoma — nagyravágyott szegény!

... Am megfogta, s sárga-csillagos házba
cipelte két veres csendőrlégény,
hol petróleum várta — beoltásra.
S széthullt, mint meteorit-darabok.
Mint kő, mit légnyomás vet széjjel.
„A haza tűzben!“ — fájón zokogott.
Poroszország kioltotta köpével.

Tetszel nekem, zöldposztós biliárd,
hisz annyi mindent juttatsz az eszembe!
Bár rajtad minden kerek milliárd —
ettől nem változik a dolgok rendje.

Király László fordításai

TADEUSZ RÓZEWICZ

Megmenekülés

Huszonnégy éves voltam
s megmenekültem,
mikor a vágóhídra vittek.

Üres és egyhangú szavak:
ember és állat
szeretet s gyűlölet
ellenség és barát
sötétség s fénysugár.

*Az embert legyilkolják, mint az állatot.
Én láttam őket:
szertedarabolt emberek fuvarjait,
kikre nem vár többé feltámadás.*

*Hiszen a fogalmak csupán szavak:
erény és becstelenség
igazság és hazugság
szépség s alaktalanság
merészség s gyávaság.*

*Erénynek és becstelenségnek egy a súlya.
Én láttam őt:
az embert, aki egyszemélyben
a bűn és erény mintaképe volt.*

*Keresem a tanítót, a mestert, aki
látásom, hallásom, beszédem visszaadja,
a fogalmak, dolgok számára új nevet talál
és elválasztja a fényt a sötétől.*

*Huszonnégy éves voltam
s megmenekültem,
mikor a vágóhídra vittek.*

PETER HUCHEL

Zsoltár

*Hogy majd az embermagból
Ember
S az olajfa magvából
Olajfa
Ne legyen,
Ezt a halál mércéjével
Kell lemérni.*

*Akik itt laknak
A föld alatt
Cementgolyóban,
Erejük hasonló*

*A fűszáléhoz
Az ostorozó hóvihárban.*

*Az üresség történelem lesz.
Termeszék írják
Csápjaikkal
A homokba.*

*És nem kutatják majd
Azt a fajtát,
Amely buzgón igyekezett,
Hogy elpusztítsa önmagát.*

Ritoók János fordításai